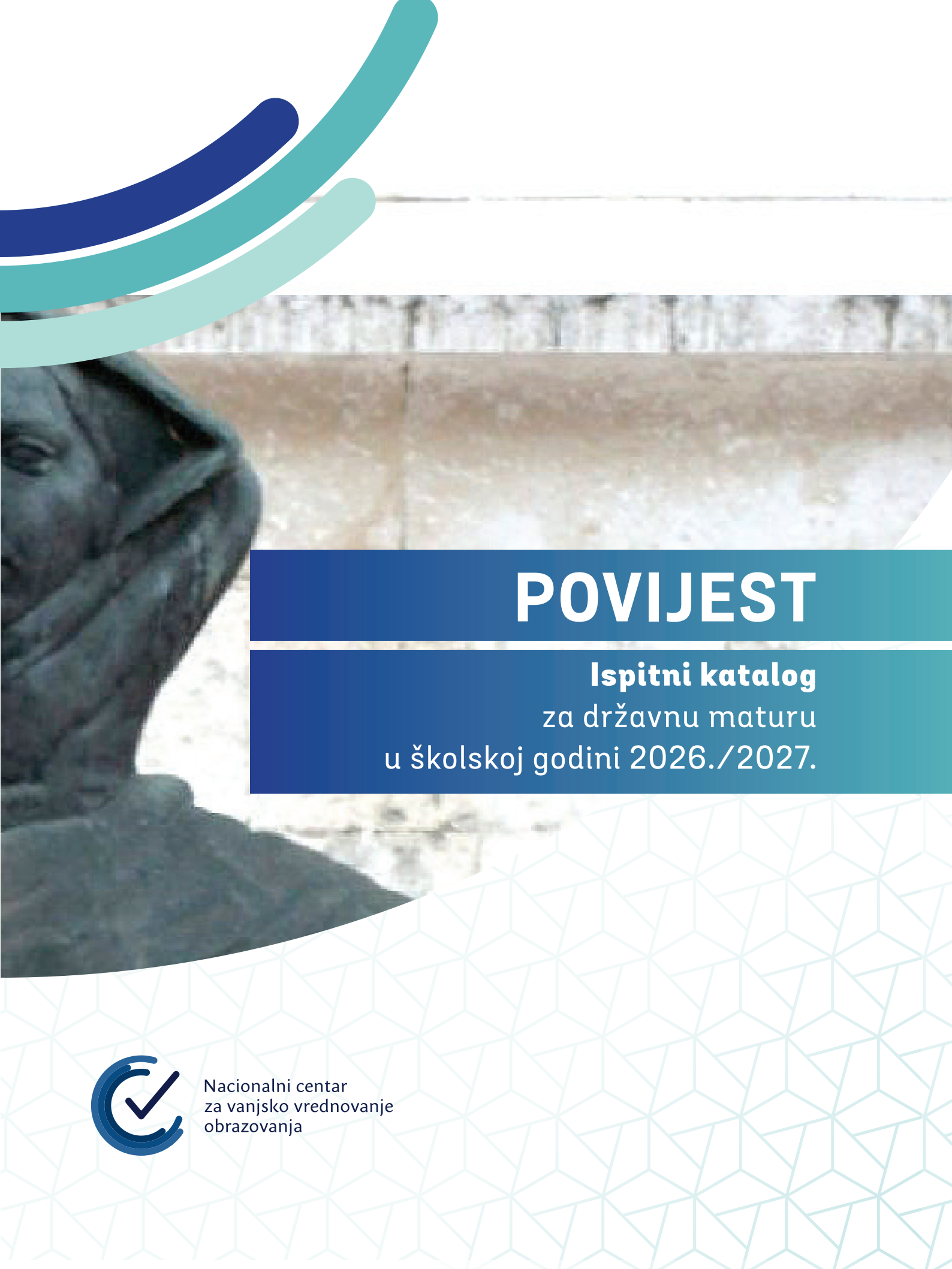

POVIJEST

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2026./2027.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2026./2027.
POVIJEST

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
2.1. RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA	10
3. STRUKTURA ISPITA	21
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	22
4.1. TRAJANJE ISPITA	22
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	22
4.3. PRIBOR	22
5. OPIS BODOVANJA	23
6. PRIMJERI ZADATAKA	24
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	24
6.2. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA (KRONOLOGIJE)	25
6.3. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA (UZ POLAZNI SADRŽAJ)	26
6.4. PRIMJER ZADATKA PRODUŽENOGA ODGOVORA	28
7. PRIPREMA ZA ISPIT	36

Napomena:

Ispitni materijali iz Povijesti pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013.

U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Povijest je izborni predmet državne mature.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Povijesti temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni ciljevi, područja ispitivanja, kriteriji te načini ispitivanja i bodovanja ispita u školskoj godini 2026./2027. Usklađen je s odobrenim kurikulumom za Povijest za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj¹.

Sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

¹ NN, br. 27/19, 557 (20. 3. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Povijest za gimnazije u Republici Hrvatskoj

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Cilj je ispita državne mature iz Povijesti utvrditi razinu usvojenosti znanja (činjenica i generalizacija) te razinu razvijenosti kognitivnih sposobnosti definiranih kroz ishode učenja tijekom obrazovanja pristupnika. Taj se cilj očituje:

- u sagledavanju prošlosti uz korištenje vještina i tehničkih koncepata vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada s povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja
- u argumentiranome raspravljanju uz prihvaćanje različitih utemeljenih stajališta
- u razumijevanju razdoblja i društva uključujući važne događaje, pojedince, procese, pojave, kao i važna obilježja povijesnih razdoblja i društava koja su predmet proučavanja uz primjenu prikladne terminologije.

Ispitom državne mature iz Povijesti ispituju se sadržaji iz opće i nacionalne povijesti od prapovijesti do suvremenoga doba. Ti su sadržaji podijeljeni u četiri područja ispitivanja:

1. *Prapovijest i stari vijek*
2. *Srednji i rani novi vijek*
3. *Razdoblje od početka 18. stoljeća do kraja 1918. godine*
4. *Razdoblje nakon 1918. godine.*

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitivanju državne mature iz Povijesti.

U tablici 1. navedeni su obrazovni ishodi područja ispitivanja *Prapovijest i stari vijek*.

Tablica 1. Obrazovni ishodi područja Prapovijest i stari vijek

PODRUČJE ISPITIVANJA	OBRAZOVNI ISHODI*
1.1. Prapovijest i stari vijek	Pristupnik analizira društvene promjene i odnose između društvenih skupina u prapovijesti i starome vijeku. (POV SŠ A.1.1.)
	Pristupnik analizira ulogu i važnost gospodarskih aktivnosti u prapovijesti i starome vijeku. (POV SŠ B.1.1.)
	Pristupnik analizira važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku. (POV SŠ C.1.1.)
	Pristupnik istražuje proces stvaranja i širenja države na Starome Istoku i u Europi. (POV SŠ D.1.1.)
	Pristupnik analizira utjecaj državnoga uređenja na prava i status pojedinca u starome vijeku. (POV SŠ D.1.2.)
	Pristupnik analizira različite ideje, umjetnost i predmete za svakodnevnu upotrebu u prapovijesti i u starome vijeku. (POV SŠ E.1.1.)
	Pristupnik istražuje pojavu i razvoj pisma te obilježja religija u starome vijeku. (POV SŠ E.1.2.)

U tablici 2. navedeni su obrazovni ishodi područja ispitivanja *Srednji i rani novi vijek*.

Tablica 2. Obrazovni ishodi područja Srednji i rani novi vijek

PODRUČJE ISPITIVANJA	OBRAZOVNI ISHODI*
2.1. Srednji i rani novi vijek	Pristupnik analizira društvene promjene i odnose između društvenih skupina u srednjemu i ranome novom vijeku. (POV SŠ A.2.1.)
	Pristupnik analizira gospodarsku dinamiku srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ B.2.1.)
	Pristupnik analizira utjecaje razvoja znanosti i tehnologije na društveni i gospodarski razvoj tijekom srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ C.2.1.)
	Pristupnik analizira državno-politički razvoj u srednjemu i ranome novom vijeku u svijetu, Europi i u hrvatskim zemljama. (POV SŠ D.2.1.)
	Pristupnik uspoređuje različite ideje, umjetničke stilove i dostignuća srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ E.2.1.)
	Pristupnik analizira sukobe i prožimanja religija u društvima i kulturama srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ E.2.2.)

U tablici 3. navedeni su obrazovni ishodi područja ispitivanja *Razdoblje od početka 18. stoljeća do kraja 1918. godine*.

Tablica 3. Obrazovni ishodi područja Razdoblje od početka 18. stoljeća do kraja 1918. godine

PODRUČJE ISPITIVANJA	OBRAZOVNI ISHODI*
3.1. Razdoblje od početka 18. stoljeća do kraja 1918. godine	Pristupnik procjenjuje društvene promjene i migracije u svijetu i Hrvatskoj od 18. stoljeća do početka 20. stoljeća. (POV SŠ A.3.1.)
	Pristupnik prosuđuje različitost i dinamiku gospodarskih promjena u svijetu i hrvatskim zemljama od 18. do početka 20. stoljeća. (POV SŠ B.3.1.)
	Pristupnik prosuđuje povezanost industrijskih revolucija, znanosti i obrazovanja s razvojem nacija i nacionalizama. (POV SŠ C.3.1.)
	Pristupnik tumači uzroke i posljedice nacionalnih pokreta, ideologija i ratova u svijetu i u hrvatskim zemljama do početka 20. stoljeća. (POV SŠ D.3.1.)
	Pristupnik klasificira modele i različite koncepte nacionalnih integracija u svijetu i na prostoru hrvatskih zemalja. (POV SŠ D.3.2.)
	Pristupnik vrednuje kulturno stvaralaštvo, filozofske pravce i umjetničke stilove u svijetu, Europi i Hrvatskoj od 18. stoljeća do početka 20. stoljeća. (POV SŠ E.3.1.)

U tablici 4. navedeni su obrazovni ishodi područja ispitivanja *Razdoblje nakon 1918. godine*.

Tablica 4. Obrazovni ishodi područja Razdoblje nakon 1918. godine

PODRUČJE ISPITIVANJA	OBRAZOVNI ISHODI*
4.1. Razdoblje nakon 1918. godine	Pristupnik prosuđuje odnose različitih društvenih skupina te dinamiku društvenih promjena u Hrvatskoj, Europi i svijetu u prvoj polovini 20. stoljeća. (POV SŠ A.4.1.)
	Pristupnik preispituje različite oblike i etape gospodarskoga razvoja 20. i 21. stoljeća u Hrvatskoj, Europi i svijetu. (POV SŠ B.4.1.)
	Pristupnik vrednuje razvoj tehnologije i izume koji su promijenili život čovjeka u 20. i 21. stoljeću. (POV SŠ C.4.1.)
	Pristupnik preispituje proces razvoja država i njihovo političko uređenje u svijetu i Europi nakon dvaju svjetskih ratova. (POV SŠ D.4.1.)
	Pristupnik prosuđuje nastanak i nestanak dviju jugoslavenskih država kao i stvaranje samostalne i demokratske Hrvatske. (POV SŠ D.4.2.)
	Pristupnik prosuđuje ljudsko stvaralaštvo u 20. i 21. stoljeću. (POV SŠ E.4.1.)

2.1. RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA

U tablici 5. navedeni su i razrađeni obrazovni ishodi područja ispitivanja *Prapovijest i stari vijek*.

Tablica 5. Razrada obrazovnih ishoda područja Prapovijest i stari vijek

1. PODRUČJE PRAPOVIJEST I STARI VIJEK		
OBRAZOVNI ISHODI*	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA**	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA***
Pristupnik analizira društvene promjene i odnose između društvenih skupina u prapovijesti i starome vijeku. (POV SŠ A.1.1.) Pristupnik analizira ulogu i važnost gospodarskih aktivnosti u prapovijesti i starome vijeku. (POV SŠ B.1.1.) Pristupnik analizira važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku. (POV SŠ C.1.1.) Pristupnik istražuje proces stvaranja i širenja države na Starome istoku i u Europi. (POV SŠ D.1.1.) Pristupnik analizira utjecaj državnoga uređenja na prava i status pojedinca u starome vijeku. (POV SŠ D.1.2.) Pristupnik analizira različite ideje, umjetnost i predmete za svakodnevnu upotrebu u prapovijesti i u starome vijeku. (POV SŠ E.1.1.) Pristupnik istražuje pojavu i razvoj pisma te obilježja religija u starome vijeku. (POV SŠ E.1.2.)	VP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/kategorizira vremenske i prostorne odrednice	VP prapovijesnoga razdoblja i staroga vijeka u svijetu, Europi i Hrvatskoj koristeći se različitim vrstama vremenskih i prostornih organizatora poput zemljovida ili lenti vremena.
	UP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/kategorizira/ objašnjava uzroke i posljedice	UP društvenih promjena te nastanka društvenih skupina i odnosa među njima.
		UP gospodarskih aktivnosti te širenja izuma i tehnologije.
		UP processa stvaranja i širenja država i utjecaja državnoga uređenja na prava i status pojedinca.
		UP pojave i razvoja pisma.
		UP vjerovanja i kultova u prapovijesti te nastanka i obilježja religija u starome vijeku.
	KP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira kontinuitet i promjene	KP društvenih skupina u prapovijesti i starome vijeku.
		KP gospodarskih aktivnosti i razvoja tehnologije.
		KP stvaranja država.
		KP razvoja pisma.
		KP religijskoga života u starome vijeku.

1. PODRUČJE PRAPOVIJEST I STARI VIJEK		
OBRAZOVNI ISHODI*	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA**	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA***
	RPI – Pristupnik se koristi podatcima iz izvora kojima prepoznaje/određuje/objašnjava povijesne događaje, pojave i procese	RPI • razvoja društva i gospodarstva.
		RPI • razvoja tehnologije.
		RPI • stvaranja i širenja država i utjecaja državnoga uređenja na prava i status pojedinca.
		RPI • razvoja pisma.
		RPI • vjerovanja i kultova u prapovijesti te nastanka i obilježja religija u starome vijeku.
	PP – Pristupnik prepoznaje/određuje/objašnjava različite perspektive	PP • društvenih pojava, procesa i gospodarskoga razvoja.
		PP • širenja izuma i tehnologije.
		PP • procesa stvaranja i širenja država i utjecaja državnoga uređenja na prava i status pojedinca.
		PP • vjerovanja i kultova u prapovijesti te nastanka i obilježja religija u starome vijeku.
		PP • pojave i razvoja pisma.
		PP • ideja u umjetnosti i predmeta za svakodnevnu upotrebu.

1. PODRUČJE PRAPOVIJEST I STARI VIJEK		
OBRAZOVNI ISHODI*	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA**	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA***
	US – Pristupnik uspoređuje i sučeljava različite interpretacije	US • društvenih pojava, procesa i gospodarskoga razvoja.
		US • širenja izuma i tehnologije.
		US • stvaranja i širenja država i utjecaja državnoga uređenja na prava i status pojedinca.
		US • pojave i razvoja pisma.
		US • vjerovanja i kultova u prapovijesti te nastanka i obilježja religija u starome vijeku.
		US • ideja u umjetnosti i predmeta za svakodnevnu upotrebu.

* Šifra ishoda određuje domenu propisanu kurikulumom.

** Kratice koncepata prema kurikulumu raspisane su ispod tablice 5.

*** Konkretni popis tematskih sadržaja u svakome području ispitivanja pristupnici mogu pronaći u kurikulumu za Povijest.

Kratice tehničkih koncepata prema kurikulumu:

VP (Vrijeme i prostor)

UP (Uzroci i posljedice)

KP (Kontinuitet i promjena)

RPI (Rad s povijesnim izvorima)

PP (Povijesna perspektiva)

US (Usporedba i sučeljavanje).

Objašnjenje svakoga od navedenih tehničkih koncepata pristupnici mogu pronaći u kurikulumu za Povijest.

U tablici 6. navedeni su i razrađeni obrazovni ishodi područja ispitivanja *Srednji i rani novi vijek*.

Tablica 6. Razrada obrazovnih ishoda područja Srednji i rani novi vijek

2. PODRUČJE SREDNJI I RANI NOVI VIJEK		
OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
Pristupnik analizira društvene promjene i odnose između društvenih skupina u srednjemu i ranome novom vijeku. (POV SŠ A.2.1.) Pristupnik analizira gospodarsku dinamiku srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ B.2.1.) Pristupnik analizira utjecaje razvoja znanosti i tehnologije na društveni i gospodarski razvoj tijekom srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ C.2.1.) Pristupnik analizira državno-politički razvoj u srednjemu i ranome novom vijeku u svijetu, Europi i u hrvatskim zemljama. (POV SŠ D.2.1.) Pristupnik uspoređuje različite ideje, umjetničke stilove i dostignuća srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ E.2.1.) Pristupnik analizira sukobe i prožimanja religija u društvima i kulturama srednjega i ranoga novog vijeka. (POV SŠ E.2.2.)	VP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/kategorizira vremenske i prostorne odrednice	VP srednjega i ranoga novog vijeka u svijetu, Europi i Hrvatskoj koristeći se različitim vrstama vremenskih i prostornih organizatora poput zemljovida i lenti vremena.
	UP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira uzroke i posljedice	UP društvenih promjena, gospodarskoga razvoja i gospodarskoga približavanja Europe izvan europskim civilizacijama.
		UP razvoja znanosti i tehnologije na društveni i gospodarski razvoj.
		UP oblikovanja državnih organizacija i državnoga razvoja hrvatskih zemalja.
		UP pojave umjetničkih stilova i kulturnih dostignuća.
		UP utjecaja religije na duhovni život i kulturni razvoj.
		UP sukoba i prožimanja religija u društvima i kulturama srednjega i ranoga novog vijeka.
	KP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira kontinuitet i promjene	KP gospodarske dinamike srednjega i ranoga novog vijeka.
		KP društvenoga i gospodarskoga razvoja preko znanosti i tehnologije.
		KP oblikovanja državnih organizacija i državnoga razvoja hrvatskih zemalja.

2. PODRUČJE SREDNJI I RANI NOVI VIJEK

OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
	KP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira kontinuitet i promjene	KP • umjetničkih stilova i kulturnih dostignuća.
		KP • duhovnoga života i kulturnoga razvoja preko religije.
	RPI – Pristupnik analizira/ upotrebljava podatke iz izvora kojima prepoznaje/određuje/ objašnjava povijesne pojave, procesе i događaje	RPI • unutar društvenih odnosa, struktura i promjena, gospodarskoga razvoja i gospodarskoga približavanja Europe izvaneuropskim civilizacijama.
		RPI • u razvoju znanosti i tehnologije koji utječu na društveni i gospodarski razvoj.
		RPI • na primjeru oblikovanja državnih organizacija i državnoga razvoja hrvatskih zemalja.
		RPI • iz umjetnosti i kulture
		RPI • iz religije koji utječu na duhovni život i kulturni razvoj na temelju primarnih i sekundarnih povijesnih izvora.
	PP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava različite perspektive	PP • društvenih promjena, gospodarskoga razvoja i gospodarskoga približavanja Europe izvaneuropskim civilizacijama.
		PP • razvoja znanosti i tehnologije.
		PP • oblikovanja državnih organizacija i državnoga razvoja hrvatskih zemalja.
		PP • pojave umjetničkih stilova i kulturnih dostignuća.

2. PODRUČJE SREDNJI I RANI NOVI VIJEK		
OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
	PP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava različite perspektive	PP • utjecaja religije na duhovni život i kulturni razvoj.
		PP • sukoba i prožimanja religija u društvima i kulturama srednjega i ranoga novog vijeka.
	US – Pristupnik uspoređuje i sučeljava različite interpretacije	US • društvenih promjena, gospodarskoga razvoja i gospodarskoga približavanja Europe izvaneuropskim civilizacijama.
		US • razvoja znanosti i tehnologije.
		US • oblikovanja državnih organizacija i državnoga razvoja hrvatskih zemalja.
		US • pojave umjetničkih stilova i kulturnih dostignuća.
		US • utjecaja religije na duhovni život i kulturni razvoj.
		US • sukoba i prožimanja religija u društvima i kulturama srednjega i ranoga novog vijeka.

U tablici 7. navedeni su i razrađeni obrazovni ishodi područja ispitivanja *Od početka 18. stoljeća do kraja 1918. godine*.

Tablica 7. Razrada obrazovnih ishoda područja Od početka 18. stoljeća do kraja 1918. godine

3. PODRUČJE OD POČETKA 18. STOLJEĆA DO KRAJA 1918. GODINE		
OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
Pristupnik procjenjuje društvene promjene i migracije u svijetu i Hrvatskoj od 18. stoljeća do početka 20. stoljeća. (POV SŠ A.3.1.) Pristupnik prosuđuje različitost i dinamiku gospodarskih promjena u svijetu i hrvatskim zemljama od 18. do početka 20. stoljeća. (POV SŠ B.3.1.) Pristupnik prosuđuje povezanost industrijskih revolucija, znanosti i obrazovanja s razvojem nacija i nacionalizama. (POV SŠ C.3.1.) Pristupnik tumači uzroke i posljedice nacionalnih pokreta, ideologija i ratova u svijetu kao i u hrvatskim zemljama do početka 20. stoljeća. (POV SŠ D.3.1.) Pristupnik klasificira modele i različite koncepte nacionalnih integracija u svijetu i na prostoru hrvatskih zemalja. (POV SŠ D.3.2.) Pristupnik vrednuje kulturno stvaralaštvo, filozofske pravce i umjetničke stilove u svijetu, Europi i Hrvatskoj od 18. stoljeća do početka 20. stoljeća. (POV SŠ E.3.1.)	VP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/kategorizira vremenske i prostorne odrednice	VP društvenih, gospodarskih, političkih, znanstvenih, kulturnih i tehnoloških promjena od 18. stoljeća do kraja 1918. godine u svijetu, Europi i Hrvatskoj koristeći se različitim vrstama vremenskih i prostornih organizatora poput zemljovida i lente vremena.
	UP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira uzroke i posljedice	UP društvenih i gospodarskih promjena te migracija.
		UP razvoja znanosti i tehnologije.
		UP ratova, revolucionarnih i nacionalnih pokreta te ideologija.
		UP razvoja kulture, filozofije i umjetnosti od 18. stoljeća do kraja 1918. godine u svijetu, Europi i Hrvatskoj.
	KP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira razvoj i promjene	KP društvenih i gospodarskih odnosa te migracija.
		KP znanosti i tehnologije.
		KP ratova, revolucionarnih i nacionalnih pokreta te ideologija.
		KP kulture, filozofije i umjetnosti od 18. stoljeća do kraja 1918. godine u svijetu, Europi i Hrvatskoj.

3. PODRUČJE OD POČETKA 18. STOLJEĆA DO KRAJA 1918. GODINE		
OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
	RPI – Pristupnik oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora kojima prepoznaje/određuje/objašnjava	RPI • društvene i gospodarske promjene te migracije.
		RPI • razvoj znanosti i tehnologije.
		RPI • ratove, revolucionarne i nacionalne pokrete te ideologije.
		RPI • razvoj kulture, filozofije i umjetnosti na temelju primarnih i sekundarnih povijesnih izvora.
	PP – Pristupnik prepoznaje/određuje/objašnjava različite perspektive	PP • društvenih i gospodarskih promjena te migracija.
		PP • razvoja znanosti i tehnologije.
		PP • ratova, revolucionarnih i nacionalnih pokreta te ideologija.
		PP • razvoja kulture, filozofije i umjetnosti od 18. stoljeća do kraja 1918. godine u svijetu, Europi i Hrvatskoj.
	US – Pristupnik prepoznaje/određuje/analizira različite interpretacije	US • društvenih i gospodarskih promjena te migracija.
		US • razvoja znanosti i tehnologije.
		US • ratova, revolucionarnih i nacionalnih pokreta te ideologija.
		US • razvoja kulture, filozofije i umjetnosti od 18. stoljeća do kraja 1918. godine u svijetu, Europi i Hrvatskoj.

U tablici 8. navedeni su i razrađeni obrazovni ishodi područja ispitivanja *Razdoblje nakon 1918. godine*.

Tablica 8. Razrada obrazovnih ishoda područja Razdoblje nakon 1918. godine

4. PODRUČJE RAZDOBLJE NAKON 1918. GODINE		
OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
Pristupnik prosuđuje odnose različitih društvenih skupina te dinamiku društvenih promjena u Hrvatskoj, Europi i svijetu u prvoj polovini 20. stoljeća. (POV SŠ A.4.1.) Pristupnik preispituje različite oblike i etape gospodarskoga razvoja 20. i 21. stoljeća u Hrvatskoj, Europi i svijetu. (POV SŠ B.4.1.) Pristupnik vrednuje razvoj tehnologije i izume koji su promijenili život čovjeka u 20. i 21. stoljeću. (POV SŠ C.4.1.) Pristupnik preispituje proces razvoja država i njihovo političko uređenje u svijetu i Europi nakon dvaju svjetskih ratova. (POV SŠ D.4.1.) Pristupnik prosuđuje nastanak i nestanak dviju jugoslavenskih država kao i stvaranje samostalne i demokratske Hrvatske. (POV SŠ D.4.2.) Pristupnik prosuđuje ljudsko stvaralaštvo u 20. i 21. stoljeću. (POV SŠ E.4.1.)	VP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/kategorizira vremenske i prostorne odrednice	VP društvenoga, političkoga i gospodarskoga razvoja europskih država i međunarodnih odnosa nakon 1918. godine te politički i državnopravni položaj Hrvatske od kraja Prvoga svjetskog rata do ulaska u Europsku uniju koristeći se različitim vrstama vremenskih i prostornih organizatora poput zemljovida i lenti vremena.
	UP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/analizira/ kategorizira uzroke i posljedice	UP razvoja demokratskih sustava i pojave totalitarnih režima.
		UP vojnih sukoba i masovnih stradanja u 20. stoljeću.
		UP ekonomskih aktivnosti, razvoja gospodarstva i novih tehnologija.
		UP odnosa politike i umjetnosti nakon 1918. godine.
		UP razvoja sporta u 20. i 21. stoljeću.
		UP razvoja Hrvatske, Europe i svijeta u 21. stoljeću.
	KP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira kontinuitet i promjene	KP razvoja demokratskih sustava te dometa, ritma i trajanja totalitarnih režima.
		KP vojnih sukoba i masovnih stradanja u 20. stoljeću.
		KP ekonomskih aktivnosti, razvoja gospodarstva i novih tehnologija.

4. PODRUČJE RAZDOBLJE NAKON 1918. GODINE		
OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
	KP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/objašnjava/ kategorizira kontinuitet i promjene	KP • odnosa politike i umjetnosti nakon 1918. godine.
		KP • razvoja sporta u 20. i 21. stoljeću.
		KP • razvoja Hrvatske, Europe i svijeta u 21. stoljeću.
	RPI – Pristupnik oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora kojima prepoznaje/određuje/ objašnjava	RPI • razvoj demokratskih sustava te domet, ritam i trajanje totalitarnih režima.
		RPI • vojne sukobe i masovna stradanja u 20. stoljeću.
		RPI • ekonomske aktivnosti, razvoj gospodarstva i novih tehnologija.
		RPI • odnos politike i umjetnosti nakon 1918. godine na temelju primarnih i sekundarnih povijesnih izvora.
		RPI • razvoj sporta u 20. i 21. stoljeću.
		RPI • razvoj Hrvatske, Europe i svijeta u 21. stoljeću.
	PP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/analizira različite perspektive	PP • razvoja demokratskih sustava i pojave totalitarnih režima.
		PP • vojnih sukoba i masovnih stradanja u 20. stoljeću.
		PP • ekonomskih aktivnosti, razvoja gospodarstva i novih tehnologija.
		PP • odnosa politike i umjetnosti nakon 1918. godine.
		PP • razvoja sporta u 20. i 21. stoljeću.

4. PODRUČJE RAZDOBLJE NAKON 1918. GODINE

OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA PREMA KONCEPTIMA	RAZRADA SADRŽAJA ZA IZRADU PITANJA
	PP – Pristupnik prepoznaje/ određuje/analizira različite perspektive	PP • razvoja Hrvatske, Europe i svijeta u 21. stoljeću.
	US – Pristupnik prepoznaje/ određuje/uspoređuje/ sučeljava/analizira različite interpretacije	US • razvoja demokratskih sustava i pojave totalitarnih režima.
		US • vojnih sukoba i masovnih stradanja u 20. stoljeću.
		US • ekonomskih aktivnosti, razvoja gospodarstva i novih tehnologija.
		US • odnosa politike i umjetnosti nakon 1918. godine.
		US • razvoja sporta u 20. i 21. stoljeću.
		US • razvoja Hrvatske, Europe i svijeta u 21. stoljeću.

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Povijesti sadrži **47** zadataka.

Od pristupnika se očekuje poznavanje temeljne povijesne terminologije, događaja, pojava i procesa te razumijevanje uzročno-posljedičnih veza (razlikovanje i klasificiranje uzroka i posljedica povijesnih događaja, slijeda povijesnih događaja, pojava i procesa, povijesnih promjena i kontinuiteta, povijesnih izvora kroz analizu ilustrativnih i tekstualnih materijala pri interpretaciji povijesnih zemljovida, kronoloških i statističkih tablica) te sposobnost kronološkoga razmišljanja.

Struktura ispita za školsku godinu 2026./2027. prikazana je u tablici 9.

Tablica 9. Struktura ispita iz Povijesti

PODRUČJA ISPITIVANJA	BROJ ZADATAKA PO PODRUČJU ISPITIVANJA	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA (KRONOLOGIJA)	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA UZ POLAZNI SADRŽAJ*	ZADATAK PRODUŽENOGA ODGOVORA
Prapovijest i stari vijek	9	6	1	2	0
Srednji i rani novi vijek	11	7	2	2	0
Od početka 18. stoljeća do kraja 1918.	13	8	3	2	0
Razdoblje nakon 1918.	14	9	2	2	1
UKUPNO	47	30	8	8	1

* U svakome zadatku dva su pitanja vezana za zajednički polazni materijal (povijesni zemljovid, povijesni izvor ili slikovni prilog).

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit državne mature iz Povijesti traje **135 minuta**.

Vremenik provedbe ispita objavljen je na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze svi ispitni materijali. Sadržaj listova za koncept **neće** se bodovati.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

U zadacima zatvorenoga tipa (višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa (produženoga odgovora) pristupnik mora odgovoriti na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici prema uputi koja je zadana u zadatku. Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

Pri rješavanju zadataka otvorenoga tipa pristupnici mogu upotrebljavati list za koncept, ali na kraju moraju svoje odgovore čitko upisati na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitu može ostvariti 66 bodova.

Svaki točno označen odgovor u zadacima višestrukoga izbora i u zadacima višestrukoga izbora (kronologije) donosi jedan bod.

Svaki točno označen odgovor u zadacima višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj) donosi jedan bod. Uspješnim rješavanjem tih zadataka pristupnik može ostvariti dva boda.

Zadatak produženoga odgovora donosi maksimalno 6 bodova za zadatak 47.1., tj. po tri boda za zadatke 47.2. i 47.3.

Uspješnim rješavanjem zadatka produženoga odgovora pristupnik može ostvariti 12 bodova.

Ljestvica bodovanja prikazana je u tablici 10.

Tablica 10. Bodovanje ispita iz Povijesti

PODRUČJA ISPITIVANJA	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA (KRONOLOGIJA)	ZADATCI VIŠESTRUKOGA IZBORA UZ POLAZNI SADRŽAJ	ZADATAK PRODUŽENOGA ODGOVORA	UKUPNO
Prapovijest i stari vijek	6	1	4	0	11
Srednji i rani novi vijek	7	2	4	0	13
Od početka 18. stoljeća do kraja 1918.	8	3	4	0	15
Razdoblje nakon 1918.	9	2	4	12	27
UKUPNO	30 BODOVA	8 BODOVA	16 BODOVA	12 BODOVA	66 BODOVA

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri zadataka. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

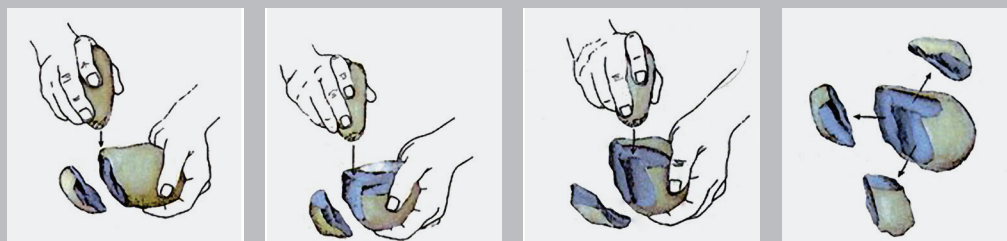
U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Pozorno pogledajte slikovne priloge.

Što je nastajalo kao rezultat postupka prikazanoga na slikovnim priložima?

- A. nakit
- B. žrvanj
- C. suhozid
- D. ručni klin

TOČAN ODGOVOR: D. ručni klin

OBRAZOVNI ISHOD: POV SŠ C.1.1. Pristupnik analizira važnost širenja izuma i tehnologije u prapovijesti i starome vijeku.

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.2. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA (KRONOLOGIJE)

Zadatak višestrukoga izbora (kronologije) sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora (kronologije) glasi:

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

U kojemu su nizu točno kronološki poredani događaji prikazani na naslovnicama novinama?

- A. 1 → 2 → 3 → 4
 B. 3 → 4 → 1 → 2
 C. 1 → 2 → 4 → 3
 D. 3 → 2 → 1 → 4

TOČAN ODGOVOR: B.

OBRAZOVNI ISHOD: POV SŠ D.4.2. Učenik kategorizira nastanak i nestanak dviju jugoslavenskih država kao i stvaranje samostalne i demokratske Hrvatske.

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.3. PRIMJER ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA (UZ POLAZNI SADRŽAJ)

Zadatak višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj) sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj) glasi:

U sljedećim zadatcima proučite povijesni izvor te odgovorite na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Pozorno pročitajte povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Godine utjelovljenja gospodina našeg Isusa Krista tisuću šezdeset i šeste (...) dok je kralj (...) vladao u Hrvatskoj (...) Ja Cicha, kći Dujma i Vekeneg, unuka priora Madija, a žena Andrije, sina Papova, pošto sam se nakon ubojstva muža našla u udovištvu, s dvjema kćerima, to jest Domnanom i Vekenegom, počela sam razmišljati kako da ne izgubim baštinu ovog prolaznog života i ne lišim se buduće vječnosti. I tako mi se korisnom učinila odluka da sa starijom kćeri, to jest Domnanom, posvetim život Bogu (...), a mlađu Vekenegu da postavim u bračni jaram (...).

1. Tko je bio hrvatski vladar u vrijeme nastanka povijesnoga izvora?

- A. Petar Krešimir IV.
- B. Stjepan II.
- C. Stjepan Držislav
- D. Tomislav

2. Što je Cicha, prema povijesnome izvoru, napravila za spas svoje duše?

- A. Postala je redovnica.
- B. Krenula je na hodočašće.
- C. Stupila je u „bračni jaram”.
- D. Sakupila je vojsku za križarski rat.

TOČNI ODGOVORI:

- 1. A.
- 2. A.

OBRAZOVNI ISHOD: POV SŠ D.2.1. Pristupnik analizira državno-politički razvoj u srednjemu i ranome novom vijeku u svijetu, Europi i u hrvatskim zemljama.

BODOVANJE: 2 boda – dva točna odgovora

1 bod – jedan točan odgovor

0 bodova – oba netočna odgovora, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

6.4. PRIMJER ZADATKA PRODUŽENOGA ODGOVORA

Zadatak produženoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka produženoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima pažljivo promotrite povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Zadatak:

Pozorno pogledajte slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Američka karikatura iz listopada 1962. godine, autor je Edmund Valtman.
Prijevod teksta sa slikovnoga priloga: Mene ovo boli više nego tebe!

1. Objasnite društveno–povijesne okolnosti nastanka slikovnog priloga koristeći se sljedećim pojmovima:

- hladni rat (definicija)
- politička i društvena obilježja i razlike zemalja Zapadnoga i Istočnoga bloka
- Trumanova doktrina
- revolucija na Kubi i Fidel Castro
- uzroci i tijek Kubanske krize
- posljedice Kubanske krize.

2. Navedite komu je slikovni prilog u vrijeme nastanka bio prvenstveno namijenjen. Objasnite svrhu i poruku prikazanoga slikovnog priloga.

3. Navedite tri primjera/elementa iz slikovnog priloga koji upućuju na njegovu svrhu.

NAPOMENA:

Pitanja u zadatku produženoga odgovora formuliraju se ovisno o zadanome povijesnom izvoru, stoga su u osnovi zadatka moguće različite formulacije pitanja.

MODEL MOGUĆEGA TOČNOGA ODGOVORA ZA 1.:

Krajem Drugoga svjetskog rata počela su razmimoilaženja u taborima dojučerašnjih saveznika okupljenih oko SAD-a i SSSR-a. Počela su se stvarati dva suprotstavljena bloka zemalja, čime je započelo povijesno razdoblje nazvano **hladni rat**. Glavna je karakteristika hladnoga rata bila neprestana napetost između zemalja zapadnoga i istočnoga bloka, borba za svjetsku dominaciju među suprotstavljenim blokovima te međusobno nepovjerenje. Hladni je rat tako označilo stanje među suprotstavljenim državama u kojemu ne postoji otvoreni ratni međusobni sukob poput dvaju svjetskih ratova, ali postoji niz manjih lokalnih kriza i ratova preko kojih su sukobljene strane nastojale steći političku, vojnu i društvenu prednost pred drugom stranom. Hladni je rat također i sukob dviju različitih ideologija.

Svijet je bio podijeljen u dva bloka: Istočni i Zapadni blok. U Istočnome bloku, pod komunističkom vlasti, bile su države pod snažnim utjecajem SSSR-a.

Neka **obilježja zemalja** Istočnoga bloka bila su jednostranačje, plansko gospodarstvo, državno vlasništvo, manjak ljudskih sloboda i prava, državni nadzor nad cjelokupnim društvom i uspostava poretka prema sovjetskome uzoru.

U Zapadnome bloku nalazile su se kapitalističke zemlje okupljene oko SAD-a i njegovih saveznika. Neka obilježja zemalja Zapadnoga bloka bila su višestranačje, demokracija, poštivanje ljudskih i građanskih prava, privatno vlasništvo i tržišno gospodarstvo.

Velike su sile (SAD i SSSR) nastojale svoju dominaciju i želju za sigurnosti pokazati i kroz utrku u naoružavanju (gomilanje nuklearnoga oružja), ali i kroz ostala područja kao što su znanost, svemirska istraživanja, sport, kultura i slično.

Obje su strane ubrzo pokrenule organizirane oblike međusobnoga suprotstavljanja. To se najviše pokazalo preko osnivanja vojnih saveza (NATO savez i Varšavski pakt), a već je 1947. godine definirana i antikomunistička doktrina nazvana po američkome predsjedniku Harryju Trumanu. Prema toj **Trumanovoj doktrini**, svjetski su narodi prisiljeni birati između dvaju načina života. Jednog karakteriziraju volja većine i demokratska prava, dok se drugi temelji na represiji i volji manjine. Stoga je, prema navedenoj doktrini, obveza i dužnost SAD-a pružiti vojnu, tehničku i financijsku pomoć svakoj zemlji koju ugrožava komunizam.

Jedna od država koje su obilježile razdoblje hladnoga rata bila je i Kuba.

Na Kubi se tijekom 50-ih godina 20. stoljeća vodio građanski rat između snaga legitimne vlasti i kubanske revolucionarne komunističke gerile. Komunističke je gerilce predvodio **Fidel Castro** koji je namjeravao srušiti dotadašnju vlast i uspostaviti jednostranački komunistički sustav. Nakon nekoliko godina borbe Castrove su snage pobijedile te je 1959. godine na Kubi izvršena **revolucija**, a zemlja je došla pod sovjetski utjecaj. Takvo je stanje posebno zabrinulo SAD koji je bio protiv toga da u svojoj blizini ima komunističku državu te je uskoro izbila **Kubanska kriza**.

Američki predsjednik John F. Kennedy imao je plan svrgavanja komunističkog režima na Kubi, ali je iskrcavanje u Zaljevu svinja 1961. godine završilo američkim neuspjehom. Stoga se kubanski vođa Fidel Castro obratio SSSR-u za pomoć. Sovjetski vođa Nikita Hruščov vidio je taj poziv kao dobru priliku za širenje sovjetskoga utjecaja te je s Castrom dogovoreno postavljanje nuklearnoga oružja na Kubi. Zbog tog je poteza 1962. godine došlo do najopasnijeg trenutka tijekom hladnoga rata. Američka je javnost saznala za sovjetske planove. Predsjednik Kennedy zahtijevao je uklanjanje sovjetskih lansirnih rampi te je i proglasio pomorsku blokadu Kube. Prijetnja izbijanjem nuklearnoga rata bila je velika. Ubrzo je ipak došlo do razgovora i pregovora između sovjetske i američke strane te donošenja kompromisnoga rješenja.

Neposredne **posljedice Kubanske krize** bile su sovjetsko povlačenje projektila te američki prekid blokade Kube uz obećanje da neće rušiti komunistički režim na Kubi. Američki se predsjednik također obvezao i ukloniti američke rakete iz Turske.

Ostale posljedice Kubanske krize bile su: pojačana suradnja među velesilama te snažnije uvjerenje velesila da bi mogući nuklearni sukob bio katastrofalan za cijeli svijet. Svijest o podjednakoj vojnoj moći obiju strana (ravnoteža straha) i mogućim posljedicama dovela je do popuštanja napetosti i međusobnih dogovora između suprotstavljenih blokova. Takva se politika naziva detant. Ona će dovesti do sklapanja niza sporazuma o ograničenjima nuklearnih pokusa i sporazuma o ograničavanju naoružanja.

BODOVANJE:**6 bodova**

- svih šest traženih pojmova točno je objašnjeno

5 bodova

- pet traženih pojmova točno je objašnjeno

4 boda

- četiri tražena pojma točno su objašnjena

3 boda

- tri tražena pojma točno su objašnjena

2 boda

- dva tražena pojma točno su objašnjena

1 bod

- jedan traženi pojam točno je objašnjen

0 bodova

- traženi pojmovi nisu navedeni ni objašnjeni

MODEL MOGUĆEGA TOČNOGA ODGOVORA ZA 2.:

Slikovni prilog bio je prvenstveno **namijenjen** domaćoj javnosti, tj. stanovnicima SAD-a i javnosti zemalja Zapadnoga bloka.

Svrha slikovnoga priloga bila je:

prikazati domaćoj javnosti da je Zapadni blok pobijedio u Kubanskoj krizi.
pokazati da je politika Zapadnoga bloka ispravnija od politike Istočnoga bloka.
narugati se komunističkim vođama ili komunističkoj ideologiji.

Poruke slikovnoga priloga bile su:

Komunistički su vođe nesložni.
Kuba je iskorištena za sovjetske interese.
Komunistički vođe spremni su okrenuti leđa jedni drugima u zamjenu za moć.
SSSR i Nikita Hruščov pravi su vođe Istočnoga bloka.
Ideologija Istočnoga bloka neuspješnija je u odnosu na ideologiju Zapadnoga bloka.
Zapadni je blok dominantan u odnosu na Istočni blok.
Sjedinjene Američke Države pobijedile su u Kubanskoj krizi.

BODOVANJE:

3 boda (navedena su sva tri elementa: namjena, svrha i poruka)

- navedena je ispravna namjena – **1 bod** i
- navedena je svrha slikovnoga priloga – **1 bod** i
- navedena je poruka slikovnoga priloga – **1 bod**

2 boda (navedena su dva od triju elemenata: namjena, svrha, poruka)

- navedena je ispravna namjena – **1 bod** ILI
- navedena je svrha slikovnoga priloga – **1 bod** ILI
- navedena je poruka slikovnoga priloga – **1 bod**

1 bod (naveden je jedan od triju elemenata: namjena, svrha ili poruka)

- navedena je ispravna namjena – **1 bod** ILI
- navedena je svrha slikovnog priloga – **1 bod** ILI
- navedena je poruka slikovnog priloga – **1 bod**

0 bodova

traženi pojmovi nisu navedeni ni opisani

MODEL MOGUĆEGA TOČNOGA ODGOVORA ZA 3.:

Tekst iznad slike.

Prikaz sovjetskoga vođe Hruščova.

Ispružen prijeteći prst sovjetskoga vođe.

Prikaz kliješta koja vade rakete.

Prikaz kubanskoga vođe Castra.

Prikaz zubi u obliku raketa.

Prikaz zvijezde na Castrovoj odjeći.

BODOVANJE:

3 boda (navedena su najmanje tri primjera/elementa)

- Tekst iznad slike.
- Prikaz sovjetskoga vođe Hruščova.
- Ispružen prijeteći prst sovjetskoga vođe.
- Prikaz kliješta koja vade rakete.
- Prikaz kubanskoga vođe Castra.
- Prikaz zubi u obliku raketa.
- Prikaz zvijezde na Castrovoj odjeći.

2 boda

- navedena su najmanje dva primjera/elementa

1 bod

- naveden je najmanje jedan primjer/element

0 bodova

- traženi pojmovi nisu navedeni

PODRUČJE ISPITIVANJA: 4. Razdoblje nakon 1918. godine.

OBRAZOVNI ISHOD: POV SŠ D.4.1. Pristupnik preispituje proces razvoja država i njihovo političko uređenje u svijetu i Europi nakon dvaju svjetskih ratova.

RAZRADA OBRAZOVNOGA ISHODA PREMA KONCEPTIMA: Pristupnik oblikuje odgovor koji uključuje podatke iz izvora kojima objašnjava razvoj demokratskih sustava te domət, ritam i trajanje totalitarnih režima.

Vrednovanje zadatka produženoga odgovora

U zadatku produženoga odgovora moguće je ostvariti maksimalno 12 bodova.

U zadatku 47.1. moguće je ostvariti maksimalno 6 bodova, a u zadacima 47.2. i 47.3. po 3 boda.

Stručna radna skupina za potrebe vrednovanja ispita razradit će kriterije bodovanja svake od traženih sastavnica.

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Ispitom državne mature iz Povijesti ispituje se gradivo koje se redovitim učenjem obradi do kraja četvrtoga razreda gimnazije. Literatura za pripremu ispita svi su udžbenici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

Sadržaj ispitivanja može se provjeravati uz pomoć povijesnih izvora, slikovnih priloga ili povijesnih zemljovida koji se nalaze podjednako u propisanoj literaturi za pripremu ispita, kao i u literaturi izvan propisane.

Popis obrazovnih ishoda za svako područje ispitivanja pristupnicima može služiti pri provjeri usvojenoga znanja. Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitu.

Pristupnicima se savjetuje:

- proučavanje obrazovnih ishoda
- rješavanje provedenih ispita.

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika, propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 56/26).

